

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Din cartea profesorului Czirbusz.

Am dat nu de mult știrea, că în Timișoara a apărut o carte scrisă în limba magiară, sub titlul „Ungaria la începutul secolului XX”, în care învățatul ei autor, profesorul de la gimnaziul piaristilor din acel oraș, Dr. Czirbusz, spune unele adevăruri, căror asemenea nu ni-s'a dat a ceti în literatura magiară.

Învățul profesor apără în cartea sa, cu tot aparatul științific care îi stă la dispozițiune, principiul apărut și din partea noastră, că fie-care naționalitate, fie-care popor din patria acésta, este în drept a-și conserva și desvolta individualitatea sa națională, în patria comună ungară, și întré limitele legilor acestei țeri.

Presa română, — și credem că și presa celorlalte naționalități nemagiare din patria acésta, — a salutat cu mare bucurie apariția acestei cărți prețioase, menită să deie nouă direcție politice magiare în chestia naționalităților, sau cel puțin să pună stavilă lățirii bôlei primejdioase, numită șovinism unguresc, care ține în continuă agitație naționalitățile din Ungaria și le pune în poziție de extremă nemulțămire față cu stările de lucruri din țeră. Dar' a fost primită cartea cu simpatii și din partea presei magiare, ceea-ce înseamnă, că totuși sunt și întré Magiari oameni, cari pot și vreau să înțelga adevărul, — dacă adevărul vine propovăduit din parte autoritativă, cum e profesorul Dr. Czirbusz.

La tot cazul e un semn bun acesta, care ne îndreptățește a spera, că în cele din urmă Magiarii vor abandona totuși visul nerealisabil al magiarisării cu puterea a tuturor popórelor nemagiare din țeră, venind la convingerea, că o Ungarie puternică se pôte naște numai din mulțămirea tuturor popórelor cari constituesc acest stat, ear' mulțămite vor fi naționalitățile patriei noastre numai atunci, când li-se

va da teren liber de dezvoltare în spirit național, așa cum cere interesul ființei particulare a fie-cărei naționalități.

Premițând acestea, lăsăm acum să urmeze unele spicuri din interesanta carte a profesorului Czirbusz.

„Este fapt, — scrie Dr. Czirbusz în cartea sa, — că societatea slovacă sau rusescă din Ungaria de sus privește cu același indiferentism apatic la nișuințele societății magiare din Ungaria de jos sau de dincolo de Dunăre, ca și Croatul sau Românul la operele culturale din Seghedin sau Dobrița. Relațiile destrăbălate ale patriei noastre nu poți să le privești prin perspectiva din Budapesta. Acela, care vede la fața locului raporturile particulare și trăiește sub influința lor, va recunoște că față cu gruparea tendinșă a datelor statistice părerea mea imparțială este cea adevărată.

„Rasele naționale din Ungaria, întră cât ele trăiesc sporadic, sau la granițele etnografice, pot, ce e drept, să învețe limba magiară, d. e. Șvabul din Ungaria de sus, sau de dincolo de Dunăre. Acolo însă, unde rasele naționale trăiesc în masse compacte, de sigur nu-și vor desbrăca naționalitatea de dragul nimănui, căci și ele sunt cuprinse de frigurile naționalismului și sunt sprijinite din străinătate.

Ori-cât de frumoasă ar fi deci ținta de a ajunge la un stat național, eu nu am credință în el și zic lasiate ogni speranza!

„Acest lucru este identic cu visul confesiunilor, de a face din Ungaria o societate catolică sau calvină. Principii Transilvaniei au făcut încercarea, însă formarea unei Ungarii protestante nu i-a succes nici lui Bocskai, nici lui Tököli, Bethlen sau Coloman Tisza, după cum nici lui Pázmány, Leopold I., Maria Teresia, Francisc I. nu i-a succes a înjgheba întré Carpați un regat catolic. Trebuie să ne mulțămim cu atâta, să magiarisăm orașele, să creăm înțelgiță puternică magiară și creștină. Poporul de la țeră însă nici-odată nu-i vom magiarisa. Așa cugetă ori-ce ma-

giar care nu se lasă înșelat de fantome.

„Unificarea societății este o frasă politică a modei, și a nume, nu a unei mode bune, căci sdrobește drepturi și ucide consciențe. Dismembrarea varie este un factor social necesar, pe cât timp nici societatea nu este de-cât o unitate temporară, ad hoc, și nu perpetuă, a diferitelor forțe sociale.

„Popórele și politicianii tind numai spre unitatea politică, însă cu desevêșire nu au atins-o nici-odată și nicăiri. Ore pôte fi vorba de societate unitară la Elini, în imperiul roman creat prin cuceriri, în statul medieval adus la o credință (respublica christiana), sau la ori-care națiune modernă? Ceea-ce este posibil, este cleiul cu care se lipesc diferitele elemente: așa legăturile culturale (la Elini), puterea sabiei (la Romani), religiunea (evul mediu. Budhismul), colonisația (imperiul universal englez), limba (națiunile romanice), conștiința istorică a legăturilor comune (Ungaria), dar' un factor comun, prin care să se sdrobească individualismul, calitatea particulară de rasă, este cu desevêșire imposibil, și numai în capetele întemeietorilor socialismului internațional ispitește ca o stație.

„Curentul politice europene se mișcă în direcția federalismului centralisator, un organism bună-ôră de state unite în Europa, dar' în cadre germane, romane, slave. Tot așa în societate, chiar și poporul cel mai mic vrea să-și conserve ființa sa spirituală națională, caracterul culturai sale, propria formă a bunăstării sale pămênțești. La acésta fie-care popor are dreptul seu lăsat de la Dumnezeu. Acésta a o nimici sau a o cassa, și încă cu o aroganță atât de impertinentă, cu care nimicesc Prusienii pe Poloni, este cel mai mare absolutism, și nu liberalism” . . .

Din aceste puține citate cetitorii nostri vor vedé, că într'adevăr profesorul Czirbusz spune în valoroasa sa carte adevăruri pe cari politicianii magiari ar trebui bine să și-le noteze.

Din Cernăuți.

Primirea noului arhiepiscop și metropolit Dr. Vladimir de Repta.

— Raport special. —

Cernăuți, 19 Novembre n.

Cu câteva zile înainte de 5/18 Novembre reședința metropolitană, capela și facultatea teologică erau împodobite cu lanțuri de brad, cu embleme și cu steaguri fălăitóre, — semn de o sêrbătóre mare, semn că se apropie o zi însemnată.

Și pentru cine tôte aceste podóbe? I. P. S. Sa Dr. Vladimir de Repta, după ce a depus jurământul de fidelitate înaintea Majestății Sale, se întorce spre a-și începe activitatea de cap suprem al bisericei ortodoxe din Bucovina și Dalmația.

Frumósele speranțe, cari se legă de persoana noului arhiepiscop, facură pe toți Românii și Rutenii din Cernăuți și jur să-l aștepte și să-l primescă cu brațele deschise, ca pe un bun părinte.

Rare-ori se întâmplă, că un dignitar bisericesc să fie așteptat cu atâta simpatie și bunăvoință, cum a fost așteptat metropolitul Vladimir. Acésta cu drept cuvânt, pentru că I. P. S. Sa era cunoscut din tinerețe în tôte cercurile Bucovinei, și luptă bună a luptat, căștigându-și prin activitatea sa inimile tuturor.

Toți locuitorii din Cernăuți fără deosebire de neam și religie priviau ziua de Marți ca zi de sêrbătóre, ca zi plină de dar pentru împlinirea de aspirațiuni nobile.

La granița țerii, gara Nepoluceț, eșiră preoții în odăjdii, ca să întâmpine cu căldură persoana destinată de a conduce cârma bisericei ortodoxe din țeră.

Un tren special, cu reprezentanții oficialilor și diferitelor corporațiuni din Cernăuți, plecă să primescă la marginea țerii pe metropolitul Bucovinei. Acolo l'a binevenat Preacuvioșia Sa dl Calinescu, însoțit de mulți alți domni delegați.

Clopotele bisericilor din satele așezate în drumul I. P. S. Sale vestiau poporenilor că trece pe acolo o persoană înaltă bisericescă. La tôte „haltele” preoții salutau pe noul sosit cu cuvinte de alipire și de dragoste, căroră I. P. S. Sa mulțămia cu căldură.

FOIȘORĂ

Momente din viața bisericescă a Românilor ortodocși din Transilvania. 1780—1787.

(Urmare).

2º Norodul prin tisturi și prin preoți măcar căria legi după cum se cade să se înștiințeze să se învețe și să se înțelgă de acésta conscripție, după cum se cuvine. Dară de s'ar întâmpla ca norodul sau din lipsa învățetării și arătării ceia ce se cuvine, sau că nu 'i va fi dat de știre, s'ar pune înprotiva acestia conscripții, și prin acésta i s'ar da pricină a fugi sau a se înstreina, atunci răspunsul și vina va cădea pe tisturi și pe preoți.

3º Să se știe precum acésta conscripție, care se va face nici o schimbare și nice o strămutare cât de mică după sine nu va aduce nice întră a porții, nice întră a magistraturilor nice întră a posesorilor datorie.

Pentru acésta începătură mai sus numitei preainălțatei crăiesci rënduiele porunces, tot dinădilor de sub protopopii voștri, și se le aréți să precépă bine porunca acésta, și să urmeze la tôte ce s'au poruncit. După acésta înțelgând preoții bine, să le aréți, ca asemenea să arete parochianilor sei acésta cu înțeles, cu îndestulată și adevărată pricepere, ca atuncia, când mai sus numiții domni 'i vor chema la conscripția cea de obște poruncită să se serie, să asculte, să nu se puie împrotivă, să mērgă, ca să 'i scrie și să n'aibă

nici un gēnd rēu, și nici un prepus protivnic, și să nu se témă că din acésta conscripție se vor alege recruți, cătane, nice să gēndească, că prin acésta va fi vr'o schimbare sau vre'o strămutare, dupăcum mai sus numitelor pontumuri mai pe larg s'au aréat. Dar de s'ar întâmpla, ca din lipsa învățetării și arătării vóstre să nu se supuie norodul la conscripția acésta, sau s'ar înstreina, sau ar fugi undeva, să știți, că preacucernicia ta și preoții veți fi datorii a da răspuns, și singuri voi și preoții veți cădea în vină și în pedepsă, și vor chema pre preacucernicia ta și pre preoți ca să vă serie, să ascultați și să vă supuneți conscripții, că nice un felu de stare nu se osebește de acésta. — După altă milostivă înștiințare a înăl. c. guber. dela 3. Martie Nr. 1462. poruncitoare, ca la facerea conscripției acestia să fie față și parochul locului, vei avé datorie a porunci la toți preoții voștri, ca la tot satul parochul locului să mērgă, să fie față acolo, și ce i se va porunci dela domnii comisarișii în trēba conscripției, să împlinescă. Pentru acésta silește a aréta pe larg preoților, și preoții să arete norodului, după cum mai sus s'au dis, ca porunca împērătescă să se împlinescă prin acésta de obște conscripție, să nu se facă vr'o pedecă sau vre-o înstreinare a norodului, ca să nu cădeți în vină. Dar de veți urma precum s'au poruncit, cum și nădășduesc, milă dela Prealuminatul împērăat împreună cu norodul aveți nădește a căștiga, iar dela Smerenia noastră molitvă și blagoslovenie, care va fi spre obicinuita bucurie a noastră.

S'au dat în Sibiu, 27. Febr. 1785.

Gedeon Nichitiu.

Nr. 135.

Nr. 20.

Nr. 148.

Nr. 22.

După venirea noastră la scaunul episcopesc, vrēnd datoriei noastre a urma a face îndestulare și prea înaltelor porunci a le chesaro crăescii măririi, cuviincióșă ascultare am vėdut, că unele și altele fără adunarea tuturor protopopilor și v. protopopilor nu se pot la cursușu a duce și a pune, pentru acea am cerut dela înăl. (l. guber. îngăduință a poté pre protopopi a'i aduna aici. Care făcēnd la prea înăl. scaon împērătesce reprezentăție, și de acolo venind milostivă îngăduință, mi s'au făcut știre cu milostivul dicretum prin i. c. gub. dela 17. Martie supt Nro 1896. pentru a poté aduna protopopii toți la Sibiu, care și a fi înaintea Paștilor mi s'au părut cu neputință, fiind-că în vremea postului acestuia aveți toți grijă și datorie a petrece lângă biserică la parochie, după cum și la Paști măcară trei zile a rămânea se cade. Pentru acea am lăsat până la 17. April, adevă în ziua Dominecii Apostolului Toma negreșit să fie toți protopopii la Sibiu, că la 28. April va fi începerea sesiunii cei dintâi a adunării. Pentru acea poruncesce, cară tótă pricina, ca să te gâtești mai de vreme pe numita zi 27. Aprilie venind să te afli aici, așa grijind, ca să poți zăbovi aici mai multă vreme.

S'au dat în Sibiu, 27. Martie, 1785.

(Va urma.)

Gedeon Nichitiu.

Sosirea în Cernăuți.

Peronul gării îndesuit de public ales: consilieri, consistoriali, profesori universitari, o mulțime de preoți, oficanți și oficeri așteptau sosirea trenului.

Pe la orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. trenul se ivește, un strigăt puternic de "să trăiească" și "hoch" răsună din pepturile mulțimei. Atunci pași înainte presidentul țării, baronul Bourguignon, și feliicită pe noul dignitar al bisericii; apoi luă cuvântul neobositul profesor al facultății teologice Eusebiu Popovici și-l salută în numele universității. Mareșalul Onciu, îl salută în numele țării.

Adânc impresionat de frumoasa primire, dă metropolitul expresiunea sentimentelor P. S. Sale de mulțămire față de poporeniile sei.

Ca un principe bisericesc intră arhiepiscopul Vladimir în reședința arhiepiscopiei sale. În trăsura trăsă de 4 cai albi, petrecut de mulțime, se apropie spre casa lui Dzeu. Trăsurile merg încet printră publicul postat pe ambele părți ale stradei, până ce ajung la catedrală.

Serviciul divin.

O mulțime de preoți îmbrăcați în ornate, cu prapori și cu sfânta Evanghelie eșiră la ușa catedralei, spre a cânta "Osana fiului bisericii, bine este cuvântat cel-ce vine întru numele Domnului".

Intră sunetele clopotelor și salve de trăscuri se apropie I. P. S. Sa de altarul Domnului, apoi corul reuniunii române "Armonia" intonează cu pietate psalmul XIV "Păzește-mă Dzeule, căci Ție-mă încred". Se ține apoi serviciul divin și "docologia", cu mare pompă.

In fața unui public numeros și ales decanul facultății teologice Dr. Teodor Tarnavski urcă acum amvonul și ține o predică, de cuprinsul următoriu: — Amintește că abia devenise arhiepiscop veduvă și iată, că prin o minune ochii tuturor credincioșilor ortodocși se îndreptară asupra persoanei I. P. S. Sale Dr. Vladimir de Repta, aflându-l pe dînsul cel mai vrednic de a conduce biserica ortodocșă din Bucovina și Dalmația. Rare-ori se întâmplă, ca dorința generală să fie împlinită după cum este de astădată. Majestatea Sa preagrațios s'a îndurat a numi arhiepiscop și metropolit pe alesul inimii noastre. O persoană înzestrată cu calitățile cele mai eminente, care cunoște și iubeste pe Acela care poartă în puternica Sa dreptă s'ortea tuturor popoarelor din lume. Arhiepiscopul Sa totdeauna și-a luat pildă vieții și faptele sfinților părinți: Ioan gură de aur, Vaslie cel mare și Grigorie de Nazians; înțeleșe bine timpul și împerejurările în cari trăim și va apăra cu sfințenie și tărie totdeauna drepturile bisericii noastre ortodoxe și va câștiga îndeplinirea pretensiunilor noastre juste.

Să nu aruncăm însă totă sarcina asupra I. P. S. Sale, că și noi dignitarii bisericii avem datorință a-l sprijini și ajuta, și dacă voim binele bisericii noastre, să rugăm pe Dzeu, ca să-i dea metropolitului nostru tărie și perseverență pentru a conduce biserica, să-i dea sfințenie harnică, cari își cunosc chemarea, să-i dăruiască preoți buni pentru susținerea evangheliei dreptei credințe.

Vorbitorul s'înște prin o rugăciune frumoasă, cerând de la Atotputernicul zile îngeiungate pentru Arhiepiscopul Sa.

Tot această cuvântare o repetă și în limba rutună.

Urmăzând rugăciunea pentru Majestatea Sa, după care corul intonează "imnul împărătesc".

Metropolitul Vladimir mulțămeste credincioșilor pentru dragostea arătată, strînge mâna Presidentului țării și a Mareșalului, apoi părăsește catedrala.

Primirea la reședință.

In dreptul bisericii protestante I. P. Sa a trebuit să oprască trăsura fiindcă a fost împințat aici de o delegațiune evanghelică, ear' la porța reședinței rectorul seminarului încunjurat de o mulțime de preoți și public îl bineventăză cu pâne și cu sare. Corul studenților în teologie cântă un imn festiv, până ce I. P. S. intră în capelă.

i. Leandru.

Pentru catedrală.

Este cunoscută, aprópe proverbială însufleșirea cu care Grecii din România își arată iubirea față de biserica și neam, sacrificând sume considerabile pentru frații și coreligionarii lor din patria veche Grecia. Suntem în plătuta poziție de a pute constata, că în privința acésta nici compatrioții nostri transilvăneni, aflători astăzi în o nouă patrie, în România, nu stau înderțul Grecilor, ci își aduc și ei aminte, din patria adoptivă, de patria lor mamă, oferind ajutoare, amésurat puterilor lor, pentru frații și coreligionarii lor de aici. Astfel, acum de curênul, a fost oferit un frumos ajutoriu pentru catedrala ce se zidește în Sibiu, din partea dlui Vasilie Stroescu, originar din Transilvania, în sumă de trei mii de lei.

E nobilă însufleșirea domnului donator pentru o cauză sfântă cum e aceea pentru care a oferit frumosul seu ajutoriu, și e nobilă fapta sa, care se laudă de sine.

In legătură cu acésta publicăm cu plăcere și frumoșele oferte făcute de corpul profesoral de la institutul nostru teologic-pedagogic, care a subscris la colecta pentru zidirea catedralei următoarele sume:

1. Dr. Eusebiu Roșca, protosințel, director seminarial	cor. 1000
2. Ioan Ghibu, profesor seminarial	" 300
3. Demetriu Comșa, profesor seminarial	" 300
4. Dr. Petru Șpan, profesor seminarial	" 300
5. Dimitrie Cunțan, profesor seminarial	" 200
6. Nicolau Vătășan, profesor seminarial	" 200
7. Vasile Stan, profesor seminarial	" 200

"Declarațiunile Ministrului Wlassics."

Sub acest titlu am luat și noi act despre cele scrise de ziarul german din loc "Sieb. D. Tageblatt", cu privire la convorbirea ministrului Wlassics cu doi deputați sași în culoarele dietei ungare, după întorcerea sa de la inspecția ce făcuse pe la Brașov și Sibiu (Nr. preced. 123).

Că i-au făcut imposantă impresie satele din țara Bârsei, că colibele românești sunt pline de copii, pe când casele frumoșe săsești sunt góle și pustii, etc. . . .

Noi știam acésta mai de mult și am dat deci creșemânt, în acest punct, observării dlui ministrului Wlassics.

A mai spus însă ministrul — zice Tageblatt — că întrebând pe o fată din școla civilă română din Sibiu, că ce plătesc părinții pentru întreținerea ei, fata a răspuns că numai 5 coróne, fiindcă mâncarea i-se aduce de-a casă.

Acésta noi n'am mai putut-o crede, de-și se dă a fi rostită de însuși ministrul Wlassics, fiindcă noi și tóte ziarele române din patrie, publicăm în fie-care an prin August: Condițiunile de primire în școla civilă de fete și internatul Asociațiunii. Ear' în acele condiții se spune apriat, că întreținerea în internatul școlei Asociațiunii pe lună este 40 coróne, didactrul pe lună 4 cor. Afară de acestea, instrucția din obiectele facultative: Limba francesă, forte-piano, etc. . . . se plătește separat.

Dar' cum s'ar și pute presupune să se susțină un institut cu taxă de 5 cor. pe lună la acel nivel la care ministrul Wlassics a găsit școla civilă de fete și internatul Asociațiunii!

Atâta neorientare noi nu putem presupune din nici o parte.

Sunt însă la școla civilă de fete a Asociațiunii și eleve esterne, cari nu sunt adăpostite în internatul școlei, cum se întâmplă aprópe la tóte inst tutele de învățământ din patrie.

Elevele esterne — în anul curent 40 — sunt parte pe la părinții lor, parte găzduite tot pe la familii săsești din Sibiu, cu deosebire pentru studiul limbii germane. Aceste

eleve e adevérat că n'au să plătescă institutului de cât didactrul, lunar 4 coróne. Incolo pentru vîptușele lor se îngrijesc părinții lor și familiile unde sunt adăpostite.

Cu aceste taxe neînsemnate însă, póte afla earăși ori-cine, că nu se va susține un institut ca cel al Asociațiunii.

Am aflat însă că ministrului Wlassics i-a fost imposibil să facă cunoștință și cu elevele esterne ale școlei Asociațiunii, pentru că cercetase școla Asoc. într'o zi de Miercuri după amiază, când nu se țin prelegeri. In urmăre elevele esterne nu au fost la școlă. Astfel i-a fost dat să vadă și să converseze numai cu cele 70 eleve interne ale școlei Asociațiunii.

De unde s'au putut deci culege asemenea informațiuni neexacte, ba tendențioșe, noi nu cercetăm. Căci ce înțeles mai póte avé astăzi să sperii Sașii cu "nepretențioșitatea" și trănicia elementului român?! Au dóră, ca să fie vre-o justificare, pentru că guvernul ungar nu dă absolut nimic din victoria țării pentru școlile române?

Acésta e o chestie pe care nu vom rezolva-o noi în aceste câteva rënduri ale zăriului nostru, ci va rezolva-o timpul în cel mai natural mod, precum a rezolvat-o deja mare parte întré noi și Sași.

Cestiuni școlare.

"Regule pentru conduita elevilor în și afară de școlă."

Răspuns, de Avram Sêrbu, învățătoriu.

Cetind în Nr. 119 al prețutului zării "Teleg. Român" articolul "Regule pentru conduita elevilor în și afară de școlă", ca unul care trudesce de mai mulți ani la educarea tinerelor vlăstare ale poporului nostru, am aflat cu cale să-mi espun pe séma celor interesați părerea mea modestă în acésta cestiune.

Nu este ușor a împărtași micuților elevi regule, după cari au să urmeze în anii de școlă și cari au să serviască de basă la formarea caracterului moral.

Dar' și mai dificil este a face pe elevi să înțelégă astfel de regule, să le urmeze din propriul lor indemn și nesiliți de nime-menea. Acésta o va ajunge educatorul numai atunci când i-a succes să deie elevului mai multe idei despre persoanele și lucrurile ce l'încungură, cu privire la frumos, urit, bun, rău, plăcut, neplăcut ș. a. Inșé aceste idei așa să fie predate, în cât deodată cu intrarea lor în conștiința elevului, să deie naștere unor sentimente puternice în inima lui. Sentimentele nobile, ce se vor naște din ideile frumosului, bunului, plăcutului, îl vor determina pe elev spre a face binele, frumosul și plăcutul, de-și numai pe un scurt timp.

Reproducându-se grupele de idei, formarea de sentimente se va succeda și astfel încetul cu încetul am ajuns să determinăm voința elevului.

Dacă undeva se cere la predarea materialului tact și artă pedagogică, apoi aci fără îndoială nu póte lipsi. Căci dacă am ajuns până acolo, ca elevii să urmeze regulele de conduita din propriul lor indemn și din convingere, atunci am trecut preste cele mai mari greutăți.

Modul, ce ni-l indică dl Paicu "cu mai mulți colegi", nu-l află destul de practic, cu tóte că dsa ne asigură că a obținut un rezultat mulțămitor prin acésta, la propunerea regulelor de conduita, s'au mai bine zis, la moralizarea clasei.

Este adevérat că silința tóte le învinge. De-și modul de purcedere la moralizarea elevilor nu va fi fost cel mai practic, totuși dsa prin o silință mare va fi putut să se bucure de un rezultat, dar' nu urmăză că purcedând în alt mod, să nu fie obținut un rezultat și mai bun. Cei vechi încă obțineau rezultate bune, de-și începeau cu regulele și apoi făceau intuițiunea, (dacă o făceau), însă greutatea ce o întimpinax ei era neasămănat mai mare de cât aceea ce o întimpinăm noi bună-óră, cari începem de la cunoscut la necunoscut.

Să mai începem cu regule ca în trecut? Ba mai bine să le lășăm la urmă! — Nu voiu să afirm, că să eșecționăm regulele, ci numai modul de predare a lor.

Dl Paicu a adunat 10 regule, cari în adevér nu pot lipsi de la nici o școlă populară, fiind recunoscute de regule pentru elevi. Aceste cu completările necesare pot face bun serviciu învățătorului.

Inșé scopul pentru care le predă, și modul, cum ne arată că le predă dl Paicu, nu mă mulțămeste.

Ca scop al acestor regule ne arată dl Paicu:

a) a dispensa pe învățătoriu de la perderea timpului scump, destinat pentru învățământ, prin necesitatea de a moralisa după tóată ora clasa întrégă.

Ací e cam mult zis. Dóră nu în fiecare oră își uită de sine toți elevii. Óre dacă regulele se vor scrie și afișa pe pãrete, elevii nu-și vor mai uita de sine? Cam greu așa pute crede. Dacă elevul nu are respect de mine, care scriu regulele, sigur că nu va avé nici de regule.

Prezența învățătorului, o privire, o apostrofare, va fi de ajuns să steie clasa întrégă liniștită și să-și urmeze lucrările. Apoi în absența învățătorului, dacă elevii nu-și fac datorința în urma dispunerii învățătorului prin graiu viu, de bună séma de frica regulelor scrise n'au să o facă nici așa.

Pentru-că elevii cunosc bine regulele, nu urmăză, ca să le și țină. Căți ómeni nu cunosc legile și totuși prea de multe-ori le calcă. Ce le lipsește acelor? Paragraful? Nu, ci musturarea conștiinței și sentimentele nobile, cari au să deie directiva spre bine, spre ce e bun;

b) a nimici încă din germene versiunile poporenilor iubitori de reclame pe la unul și la altul, contra purcederei învățătorului cu privire la menținerea disciplinei întré copiii de școlă preste tot.

Dacă noi învățătorii ne vom îndrepta lucrările noastre după opiniunea ómenilor nepricepuți în ale pedagogiei, ajungem la slab rezultat. Nu-i convine cuiva modul meu de purcedere în școlă? Poitescă la forurile superióre mie și acelea cercetând starea lucrurilor îl vor capacita. Pe vorbe aruncate în vânt nu dăm nimic, dacă conștiința noastră este liniștită. De dragul vorbelor góle nu ne vom abate de la lucrările noastre ducetóre la scop;

c) și în fine a spulbera eventualul dor de răsbunare al tuturor prepușilor nostri, cari de după roletele ferestrelor învită în continuu pe copiii de școlă în casă, recercându-i a spune, că nu cumva s'a scăpat dascălul azi a da vr'una în palmă sau a adresa vr'un cuvânt greu școlarilor neglijenți sau neascultători?!

In legile școlare esistente în țară învățătoriu este făcut responsabil pentru elevii sei pe timpul petrecerii lor în școlă. Dacă învățătoriu este atât de dester în moralizarea lor, în cât nu este silit să aplice pedepse corporale elevilor, atunci singur s'a câștigat ușurința. A lăsa necorectate viciile elevilor, sub cuvânt că aplicându-le pedepse nu ar conveni unora sau altora, cari póte nici nu sunt părinți sau tutori elevilor, am face greșală cu mult mai mare. Atunci în adevér ar avé drept prepușii nostri a cărti contra noastră. E știut, că omul numai atunci e sănétos, când nu suferă de vre-un morb. Elevii atunci sunt sîrguincioși și ascultători, când am stîrpit din ei viciul lenei și al neascultării. Aici e vorba de educațiune. Și când ne gândim la scopul final al educațiunii, atunci tóte celelalte scopuri, cari nu stau în raport direct cu acesta, au să rămână la o parte. Deci tóte scopurile aceste dispar, când ne gândim la scopul suprem al educațiunii.

Despre modul cum dl Paicu împărtașește elevilor regulele nu ne amintește nimic. Nici aceea nu ne spune, că a nume pentru-ce fel de elevi le-a scris. Dacă e vorba că aceste regule scrise sunt afișate pentru cl. V ori VI elementară, atunci am presupune că pentru aceste ar fi mai acomodată. Inșé în aceste clase elevii le cunosc destul de bine și nu mai au lipsă de cele scrise. Pentru cei micuți elevi la tot cazul nu sunt acomodată regulele scrise. Ei nici nu le pot ceti, nici nu fac nici o impresiune asupra lor regulele scéi.

Eu cunosc două moduri de procedare la predarea regulelor de conduita:

a) Când învățătoriu ține cont de locul unde petrece elevul, d. es. când vin copilașii la școlă în primele zile dimințea le spune învățătoriu cum au să se așeze în bănci, cum

să-și țină lucrurile în rând, cum să șadă, cum să între și cum să iasă din școală. Când se apropie timpul de mers a casă, le spune cum au să se porțe pe drum, cum să salute pe drum și a casă, cum să se porțe a casă. Ce datorințe au înainte de plecare de a casă ș. a. a. Tot astfel le va vorbi învățătorul despre datorințele elevilor când merg la biserică ș. a. In modul acesta au predat învățătorii și în timpurile mai vechi regulele de conduită și nu fără rezultat.

Noi ne-am obișnuit a preda elevilor regulele de conduită în chip de prelegeri și încă după treptele formale, după modul b).

Modul acesta de predare consistă în aceea, că învățătorul adună regulele, ce voește a le predă, formeză o istorică morală în care subiectul este un școlar d. e. "Ionel", acesta ca școlar toate regulele aceste le ține și în urmarea acesta este iubit de părinți, de învățători, de toți oamenii, este remunerat din partea părinților ș. a. El este suprannumit *școlariul cel bun*. In chipul acesta primește elevul idei, dar' totodată se nasc în elev și sentimente și aplicări, cari îi determină voința pe un timp oarecare. Urmază supravegherea și controlarea, cari îl dedau pe elev încetul cu încetul să urmeze numai binele și plăcutul și să înclinare ce nu e bine.

Deci pentru elevii școlii elementare nu aflu acomodată regulele scrise, căci acelea rămân litere morțe, ear' graiul viu produce sentimente și determină voința.

Să dăm elevilor idei, să le producem prin idei sentimente și aplicări bune, și pe calea acesta punem basă caracterului lor moral.

Lupta contra malariei.

(Urmare.)

În regiunile calde ale zonei moderate periodul periculos al transmisibilității nu durează la an mai mult de 5—6 luni. Toți acei indiviși, cari la aparență au scăpat de friguri, dar' din când în când totuși arată semne suspecte, minimale de friguri, purtă în sine formele durabile ale parasitilor, cari în timp rece nu se pot desvolta, primăvara însă fac posibilă erupțiunea frigurilor.

Transmiterea indirectă, prin apă, a parasitilor asupra omului nu e posibilă, deoarece parazitul pierie în apă în toate stadiile dezvoltării sale.

E caracteristic pentru speciile cele mai frecvente de țânțari, purtători de malarie, că ouă de Anopheles se găsesc în apă ce stagnează sau ce curge încet (șanțurile, canalurile, mlaștinile, bălțile sunt preferite), nici-odată însă în pământ umed. Țermurii scunși ai lacurilor și riuurilor cu puțină scurgere, dar' cu multă vegetație, încă sunt locuri predilecte pentru ouă și larve. Se pare că toate ouăle de țânțari sunt simțitoare față de uscare și răceală, și multe împrejurări arată că ele nu pot ierna.

Numai femeiușă poate înțepa și sugă sânge, bărbătușul însă nu. Grassi susține cu probabilitate, că Anopheles are cinci simțuri, ca omul. Cu privire la auz, raportază Ross, că el a înțeles de la un cercetător din Jamaica, că un șuierat continuu și tare adună pe Mosquito cu grămadă în jurul capului său.

Asemenea povestește Maxim, că în apropierea unei lampe electrice, ce cânta, totul era acoperit de Mosquito; micile animale în consonanță cu muzica lămpii făceau să tremure smocul lor de pene, cari probabil fac serviciu de urechi. Faptul, că colorile închise, îndeosebi albastrul marin atrage de o sută de ori mai mulți țânțari de cât colorea orange, apoi hainele albe și deschise de cincizeci de ori mai puțin de cât albastrul marin, e o indicație vrednică de atențiune cu privire la alegerea vestmintelor și a colorii odăilor în regiuni cu malarie.

Afară de locuințe se țin sub poduri scunde și în adâncături libere de vânt, ear' în locurile închise la cele mai întunecate locuri (șopru, pivniță, pod sub scară).

Vara, se pare că ziua nu petrec bucuroși mai mulți la un loc în localuri închise, s-era însă earăși se retrag aici. Iarna, fără îndoială toți bărbătușii se prăpădesc, ear' femeiușile, cari iernăză, se adapostesc în localuri întunecoase și scutite.

După iernare femeiușă din anul trecut ouă și la o lună după ouare prima generație tină de Anopheles sboră deja. Când undeva

Anopheles se arată în masă, atunci e sigur că locuințele din apropierea locurilor de cloce îi au oșpeți.

E ușor de înțeles, că prin mijloacele de comunicațiune pentru oameni și mărfuri Anopheles pot fi duși în cele mai sănătoase regiuni și pot molipsi oameni cari nici-odată nu au trăit în ținuturi cu malarie. In cele 8—10 zile următoare omul inficiat poate călători undeva la munte și el, ca totă lumea și știința chiar mai înainte, se va mira, cum poate omul căpeta friguri în aerul cel mai curat. E neîndoios că Anopheles pot fi duși și de vânt; numai în felul acesta se poate explica ivirea de casuri singuratic și de epidemii mari de malarie pe vapore, cari numai s'au apropiat de țermuri, fără să descarce.

Să nu uităm de raportul dintr-o malarie și plantațiile de arbori. S'a dovedit greșită părerea, că plantarea de malarie e necesară și plantarea terenului pe lângă uscarea lui; din contră, arborii și pădurile sunt locurile de petrecere cele mai căutate ale țânțarilor.

In starea actuală a științei lupta pentru combaterea malariei se poate îndrepta numai în contra parasitilor din sângele omului și în contra generației Anophelesilor. (Va urma.)

NOUȚĂȚI

La alegerea de protopop în Mercurea. In cerculariul publicat în numărul de Joi (20 Novembre st. n.), prin care sinodul electoral al tractului Mercurea e convocat pe "Marți în 25 Novembre (8 Decembre)", s'a străcurat o greșală de condei cu privire la indicarea zilei, scriindu-se Marți în loc de Luni. Textuarea exactă e deci următoarea:

"... a se întruni în sinod electoral Luni în 25 Novembre (8 Decembre) 1902 la 11 ore a. m. în biserică noastră din opidul Mercurea, pentru alegere de protopresbiter" ... etc.

Dr. George Moga, medic de regiment la reg. de infanterie Nr. 50, staționat în Alba-Iulia, a făcut cu succes eminent examenul de medic de stat major, înaintea comisiei esaminătoare din Viena. Într-o 26 candidați Dr. G. Moga a eșit primul.

Cununie. Ioan Ofoiu, ales paroch în Aciliu (tractul Seliște) și Anița Russu, fiica preotului-capelan Ioan Russu din Ida-mare (tractul Bistrița), se vor cununa Joi (27 Novembre n.) în biserică gr.-or. din Ida-mare.

Un nou cor bisericesc în Orăștie. Cetim în "Libertatea", că învățătorul Ioan Branga, care și până acum a instruit și condus un bun cor bisericesc, de bărbăți, cu care în Dumnești și sărbători cânta în biserică din Orăștie liturgia profesorului de muzică G. Dima, zilele trecute a pus la cale înființarea unui cor bisericesc micșt. Toți cântăreții și cântărețele din popor: preste 30 fete și tot atâția feciori s'au angajat cu drag a fi membri ai noului cor, la care și dă concursul și clasa meseriașilor, cum și câțiva tineri din clasa intelgiinței.

† **Nicolae Bueșă.** In 7 Novembre n. după orele de prelegeri a. m. învățătorul din Șaeș, tractul protopresbiteral al Sighișorei, *Nicolau Bueșă*, venind a casă i-s'a făcut rău și preste o oră a fost mort. A lăsat în urmă o veduvă cu patru copii. Inmormântarea i-s'a făcut în 9 Novembre n. la 1 oră p. m. A fost o înmormântare vrednică de meritele ce și-le-a câștigat decedatul în comună și jur, ca luminătoriu al poporului. Era mult stimat chiar și de străni. Cântările funebreale au fost executate de învățătorii: Pompiliu Constantin (Sighișora), Ioan Dima (Hetur), Iosif Ludu (Ferihaz) și Iosif Cristea (Netuș). La înmormântare a luat parte întreg poporul din comună, Români și Sași, cari a nume s'au rugat să li-se permită a petrece sicriul la gropă cu muzică, ceea-ce li-s'a și conces. Învățătorul din Sighișora, Pompiliu Constantin, a rostit un cuvânt funebru în care a schițat activitatea și zelul răposatului, cum și autoritatea, ce și-a câștigat-o înaintea Sașilor din aceea comună. Decedatul a fost de o bunătate exemplară, bun amic cu toți. Ca învățătoriu și-a înfinit chiamarea cu scumpătate, dovadă jalea cea mare, ce a cuprins întreg poporul din Șaeș, prinzând de veste despre mărta lui. Discursul funebru s'a terminat cu cuvintele: "Ear' noi toți, cari suntem aceea, soție jalnică și dură și prea iubitorii copii, amici și colegi și toți aceia cari l'ați cunoscut și iubit, să-i dăm ultimul cuvânt de adio. Dzeu să-l odihnescă în pace". S. C.

† **Ana Nicola n. Condor,** soția parochului Nicolae Nicola din *Albac-Arada* (tractul Cămpeni), după lungi și grele suferințe a răposat Joi (20 Nov. n.) în etate de 30 ani și după 9 ani de căsătorie. Inmormântarea i-s'a făcut Sâmbătă (22 Novembre n.) în cimitierul bisericii gr.-or. din *Albac-Arada*.

† **Aurelia Guga,** fiica parochului George Guga din *Șoimuș*, a răposat Sâmbătă (22 Nov. n.) în etate de 17 ani. Inmormântarea i-s'a făcut azi (24 Novembre) în cimitierul bisericii gr.-or. din *Șoimuș*. Li deplânge pierderea părintele ei și sora-sa Maria, împreună cu număröse rudeni.

Jidanul e totdeauna jidan. Lord-majorul (primariul) Londrei la banchetul dat în Mansionhouse a invitat pe reprezentanții tuturor statelor, numai pe consulul României nu. Interpelat asupra acestei grobianități, primariul — evreu, cu nume Marcus Sam — a declarat, că a nume nu a invitat pe consulul României, din cauza prigonilor la cari sunt espusi evreii în România. Luând notă despre acestea și ziarul "Alkotmány", zice următoarele: "Ce îl privește pe primariul Londrei evreii din România? A ești "prigonire a jidanilor" în definitiv e chestie internă a României, în care nu s'a ingerat până acum încă nici un lord-majoral al Londrei. Singur jidanul Marcus Samu e acela, care în calitate de lord-majoral nu s'a rușinat să eschidă din șirul invitațiilor pe consulul român, din cauză că în România nu se sufer mișeliile (garázdalkodások) jidanilor. Esemplul acesta încă contribuie la dovedirea aserțiunii că jidanul nu e nici englez, nici francez, nici magiar, ci în tot locul și totdeauna e numai jidan!"

Telefon într-o Roma și Paris. Luni (1 Decembre st. n.) se va da folosirii publice telefonul instalat într-o Roma și Paris.

A degerat în tren! In trenul soșit Joi dimineața la Casovia, venind de la Miskolez, a degerat pe cale o fetișoră de patru-sprezece ani. Numele copilei nu se știe. — Pécătösă de tot trebuie că e îngrijirea trenurilor ce comunică pe linia aceea. Dör' pe timp de erna direcțiunea trenurilor e datore să îngrijiască de încălzirea apartamentelor.

Oi strivite de tren. Într-o Beciche-recul-mare și Elemér în comitatul Tímis trenul a călcat o turmă de oi. Turma păștea pe lângă calea ferată și spăriindu-se de sgomotul trenului a buit pe rali, unde în câteva clipe au fost strivite de roțele trenului vr'o 50 de oi. — Asemenea cas s'a întâmplat și la Levocea în ținuturile slovești, unde 40—50 oi au fost ucise de tren.

Incendiu mare. Joi s'au aprins rezervoarele de petrol din Odessa ale firmei Nattasen, de la cari au luat apoi foc și clădirile din jur. Au ars șese bazine de câte 50.000 de puși și cinci alte bazine mai mici, apoi birourile, instalațiunile fabricii, casarma lucrătorilor și număröse vagone încărcate cu petrol. Focul cuprindea teritoriul de 3600 stângini pătrați. Paguba e circa două milioane de ruble (apropo opt milioane de corone).

AMVONUL.

"Colecțiune de predici"

de profesorii

Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voitschi.

(Urmare)

Autorii ei sunt profesori ai facultății teologice din Cernăuți, de pericolul că în predicile aceste ar obveni învățături dogmatice greșite suntem deci scutiți.

Dar' spre mai bună ilustrare și orientare, îmi iau libertatea a reproduce o predică.

Predică

pentru Dumineca a VI-a după Rusaliu, despre peccatele cugetării, de Dr. Vasile Tarnavski.

Pentru-ce gândiți cele rele în inimile vóstre?

Mateiu 9. 4.

Iubiților creștini!

Mântuitorul nostru Iisus Christos îi mustră adese pe farisei și pe cărturari pentru cugetele lor cele răutăcioase, viclene și pline de pismă. Așa cetim și în evangelia de astăzi, că intrând Iisus în Capernaum "aduseră la dînsul pe un paraltic, carele zăcea în pat, și vădend Iisus credința lor, zise paralticului: Îndrăznește fiule: iartă-ți-se peccatele tale! Și iacă unii din cărturari ziseră într-o sine: Acesta hulește! Dar' Iisus cunoscend gândurile lor le zise: Pentru-ce gândiți cele rele în inimile vóstre? Căci ce este mai lesne a zice: iartă-ți-se peccatele tale, sau a zice: scólă-te și umblă? Ci ea se știți, că Fiul omului

are putere pe pământ a ierta peccatele (atunci zise paralticului): Scólă-te, ridică-ți patul teu și du-te la casa ta. Și scólându-se paralticul s'a dus sănétos la casa sa".

Precum vedem deci din cuprinsul evangheliei de astăzi, cunoscu Iisus îndată gândurile rele ale fariseilor și cărturarilor, cari nu voiau să recunoscă puterea dumnezească a lui Iisus, de a vindeca și a ierta peccatele, zicend întru sine că Iisus hulește. Pentru aceste gânduri răutăcioase i-a mustrat Iisus aspru, pentru-că el știa, că gândurile cele rele sunt începutul și pricina tuturor răutăților și tuturor prigonirilor, cari avea să le sufere din partea mai marilor poporului Israeltean. Precum în-se dușmanii lui Iisus peccătuiau greu, că nutriau astfel de gânduri rele întru inimile lor, așa se află și în ziua de astăzi încă foarte mulți creștini, cari nu știu cât de grele și primejdiose sunt peccatele cugetării. Aceste însă nu se pot nici decum trece cu vederea, pentru-că ele sunt:

I. temelie și pricina tuturor celorlalte peccate; și

II. ele vor fi asemenea de aspru judecate ca și celelalte peccate.

I.

Peccate ale cugetării numim acele peccate pe cari le isprăvim în inima noastră, în cugetul nostru. Inima noastră este adecă isvorul din care își iau începutul toate gândurile, faptele și cuvintele noastre, fie bune sau rele. Și ore suntem noi în stare să cunoștem cugetele noastre cele rele? Da, iubiților mei! Căci precum ni-a dat Dzeu doi ochi, cu cari putem cunoște lucrurile din afară, așa a înzestrat prea bugul Dzeu și sufletul nostru cu minte și cu cuget, ca să simțim începutul și deosebi gândurile rele de cele bune. Afară de acesta ne vine întru ajutoriu și descoperirea dumnezească, care ne arată lămurit răutatea peccatelor cugetării. Cu ajutoriu minții, cugetului și descoperirii dumnezești cunoștem deci:

1. Că multe, chiar cele mai grele peccate, așa zicend temelie tuturor peccatelor, sunt peccatele cugetării. Așa bună-ora *mândria* se cuprinde în dorința neînfrănată de mărire și laudă înaintea altor oameni; *invidia* sau *pisma* este o întristare și părere de rău pentru binele aprăpelui și dimpotrivă o bucurie pentru nenorocirea lui; *mânia* este o patimă care ne îndemna a ne răsbuna asupra celor, cari ne-au scărbit cu ceva; *ura* e o dorință statornică de a face rău aprăpelui nostru; *desnădăjduirea* în îndurarea lui Dumnezeu e o patimă în urma căreia omul cugetă, că Dzeu nu-l va mai ierta, dacă a peccătuat vr'odată, nici atunci când va împlini fapte bune; *necredința* se cuprinde în aceea, dacă omul nu voeste să îmbrățișeze credința creștinescă cu toate că e încredințat, că acesta credința e adevărată și încredințor, și anume din pricina, că-i place peccatul. Afară de aceste peccate induse mai sunt și multe alte peccate din lăuntru. Toate peccatele aceste sunt isprăvite numai în inima noastră și fără ca să iasă la ivelă prin cuvânt sau faptă, sunt în stare de a omorî sufletul nostru, sunt în stare a-l duce la osândă. (Va urma.)

Cărți și reviste.

Ifigenia: *Ifigenia în Aulis* și *Ifigenia în Tauris*, tragedii antice eline, de Euripides, traduse în versuri de Petru Dulfu. București, tipariul tipografiei I. V. Socec. Prețul 3 lei. Se află de vânzare la librăriile Socec, Sfetea și Alcalay în București.

Candela, revistă bisericescă-literară, redactată în Cernăuți de profesorul Dr. E. Voitschi și de consilierul consistorial Alex. Manastyrski, a apărut pe Novembre (fascicolul 11, anul de esistență XXI) cu următoriu sumariu: *Dr. Vladimir de Repta*, articol biografic, scris din prilejul numirii înaltpreasfințitului Sale Dr. V. de Repta arhiepiscop și metropolit al Bucovinei și Dalmației. *Cartea Iov* tradusă și explicată după textul masoretic de Dr. Isopescu (urmare din fascicollui anteriori). *Monisismul în biserică armeană-orientală*, de preotul Dimitrie Dan, apoi 24 pagini text rusec, după care urmază 10 pagini de notițe și comunicări de interes bisericesc.

"Candela" apare în fascicollui lunari în Cernăuți (red. și adm. în residența arhiepiscopescă) și costă 8 corone pe an.

Ad. Nr. 1020 pp.

[206] 3-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa I-a din opidul Murș-Uióra se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cõla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat plus 100 eventual 200 cor. remunerație pentru catechisatiune.

Doritorii de a ocupa acest post sã-și asternã petițiunile recursuale în termenul indicat, instruite cu documentele recerute de normele din vigõre, la subscrierul oficiu protopresbiteral, stãndu-le în voe a se presenta înaintea alegãtorilor spre a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Turzii în conțelegere cu comitetul parochial.

Turda, 30 Octobre v. 1902.

Jovian Murșian
protopop.

La **Librãria Tipografiei Archidieceșane** se aflã de vãnzare: **Poesii Postume**, de *M. Eminescu*

Prețul: . . . . . 1 C.
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Siturgierul

— cu litere latine —

broșat cor. 6, legat cor. 8.

Librãria archidieceșanã.

Corõne pentru miri

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, fõrte frumoșe și practice deõre-ce se pot strĩmã și lãrgi dupã cum cere trevunța, bucatã costã numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruci de lemn

28.5/16 cm, picturã de mãnã în uleu reprezentãnd pe o parte "Restignirea Domnului" și doi ñngeri ear' pe partea opusã "Botezul Domnului"; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu picturã simplã costã **cor. 9**—, ear' cele fine bucatã **cor. 12**—, trimise cu postã recomandat costã cu 75 fileri mai mult.

Librãria archidieceșanã, Sibiu.

In *Tipografa archidieceșanã* a apãrut:

ACAFTISTUL

Preasãntei

Nãscãtõre de Dumneđu

și

alte rugãciuni

urmãte de Sinaxariu pentru tot anul și Pãșchãlie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85
jumãtate pãnzã . . . " 1.05
în piele roșie . . . " 1.25
Ediția finã în piele nãgrã . . . " 2.—
piele chagrin " 2.60
în mãtase " 3.85

Se aflã de vãnzare la

Librãria Tipografiei archidieceșane
Sibiu.

Cãrți fõrte eftine și de valõre!!

Biblioteca Șaraga.

- Nr. 1. epuisat.
" 2. Poesii Nicoleanu, cu o prefațã de Iacob Negruzzi.
" 3. Epuisat.
" 4. Este omul liber I., de G. Renard.
" 5. Un dușman al poporului, de Henrik Ibsen.
" 6. Teșetorii, de Gerhart Hauptmann.
" 7. Este omul liber II., de G. Renard.
" 8. Nuvele Baba Vodoaia, Dascãlul Dumitrache, de Gh. Ghibãnescu.
" 9. Eminescu Poesii (a 6-a mie tipãritã).
" 10. Fabule I., de G. Asaki.
" 11. Decebal (Nuvela istoricã) de I. P. Florantin.
" 12. Fabule II., de G. Asaki.
" 13. Strigõii, de H. Ibsen.
" 14. Schițe și Epigrame, E Herovanu.
" 15. Tinereția lui Ștefan cel Mare, de I. P. Florantin.
" 16. Don Cezar de Bazan, de Dumanoir și Denery.
" 17. Fabule, de C. V. Carp.
" 18/19. Nuvelã originalã istoricã, publicatã de A. Papiu, Odobescu și Densușianu.
" 20. De recitat.
" 21. Povești morale, de P. Ispirescu.
Fie-care numãr costã 25 fil.

Biblioteca poporului român.

- Nr. 1. Moș Calin, nuvele de Dorin.
" 2. Poesii populare, adunate de I. B. Popp.
" 3/4. 3 Istoriõre morale de I. Bota.
" 5. Cãntece, de Romul Bortõșu.
Fie-care numãr costã 20 fileri.

„Colecțiunea Șaraga.“

- Nr. 1. Elena Sevastos, Povești.
" 2. N. A. Bogdan, Povești și anecdote.
" 3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
" 4. N. Gane, Poesii.
" 5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
" 6. " " " " " II.
" 7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
" 8. Sofia Nãdejde, Nuvele.
" 9. A. Vlãhuțã, Nuvele.
" 10. Henriette și M. Eminescu, Scrisori.
" 11. Ar. Densușean, Cercetãri literare vol I.
" 12. " " " " " II.
" 13. N. Gane, Domnița Ruxãndra vol. I.
" 14. N. Beldiceanu, Poesii.
" 15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
" 16. A. Steuermann, Antologie.
" 17. " " Crestomație.
" 18. N. Iorgã, Schițe din literatura romãnã.
" 19. N. A. Bogdan, Și noi și vechi.
" 20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
" 21. " " " " " II.
" 22. N. Iorgã, Schițe din literatura orãmãnã.
" 23. Matilda Cugler-Poni Poesii.
" 24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. I.
" 25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. II.
" 26. Carmen Sylva, Poveștile Peșului.
" 27. V. Conta, Incercãri de metafisicã.
" 28. Mihail Eminescu, Nuvele.
" 29. Victor Onișor, Doine și strigãri din Ardeal vol. I.
" 30. V. Conta, Teoria fatalismului.
" 31. V. Conta, Teoria undulațiunii vol. I.
" 32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
" 33. D. Petrino, Poeme.
" 34. Cavaler C. Stamati, Musa romãnescã vol. I.
" 35. Cavaler C. Stamati, Musa romãnescã vol. II.
" 36. Ed. Gruber, Stil și gãndire.
" 37. V. Conta, Teoria undulațiunii vol. II.
" 38. M. Eminescu, Diverse.
" 39. Carol Scrob, De-ale inimii.
" 40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
" 41. Const. Negruzzi, Pãcatele tinerețelor vol. I.
" 42. D. Bolintinean, Prozã vol. I.
" 43. A. Donici, Fabule.
" 44. V. Conta, Basele metafisice.
" 45—56. A. D. Xenopol, Istoria Romãnilor vol I—XII.
" 57. Ionescu Raicu-Rion, Scrieri literare vol. I.
" 58. Fabuliștii romãni, Fabule.
" 59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii).
" 60. A. Steuermann, Sãrãcie.
" 61. " " " " " " O tãmã la Paris (scrisori și versuri).
" 62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
" 63. Al. Philippide, Starea socialã.
" 64. I. L. Caragiale, Schițe, trad. origin.
" 65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
" 66. I. G. Ionescu (Quintus) Clipe vesele (nuvelete).
" 67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.
Prețul unui numãr 1 cor.

Librãria archidieceșanã.

Dr. Miron E. Cristea
archidiacon.

Cuvântare

ocasionalã
la demolarea bisericeii
din Sibiu-cetate.

Prețul 40 fil.

Cuvântare

contra

beției.

Prețul 30 fil.

Porto costã 6 fil. Se pot procura de la

Librãria archidieceșanã.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	Corõne	30.—
	negravate		18.—
Cãdelnițe	de fer nickelate		12.—
	de alamã galbenã		10.—
Lingurițe	pentru cuminecãturã, suflate cu aur		4.40
Disc	pentru agneți, suflat cu aur		7.20
Stẽnã	pentru agneți, suflatã cu aur		5.60
Copie (cutit)	pentru agneți, suflatã cu aur		4.40

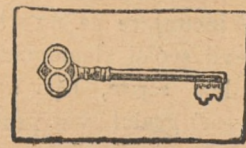
Se aflã de vãnzare la

Librãria și Tipografia archidieceșanã.

Sãpun cu ruda.

Marca:

„cerb” sau „cheie”

Sãpunul cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. [201] 6-25

Se capetã pretutindenea.

NOU! **Pro 1903** NOU!

a apãrut:

Calendariul archidieceșan

neapãrat de lipsã pentru ori-ce preot și ñnvãțãtoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librãria archidieceșanã
Sibiu.

La Librãria Tipografiei archidieceșane din Sibiu se aflã de vãnzare:

Ciaslov (orologion)

tipãrit cu litere strãbune, cu binecuvântarea Inaltpreasãntiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericeii ortodoxe romãne din Transilvania și Metropolit al Romãnilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tõte zilele. — Polunoșnița Sãmbetei. — Rẽnduella Utreniei — Ciasul dintãiu, al doilea și al șeselea. — Rẽnduella Obedniței. — Ciasul al nouẽlea. — Rẽnduella Vecerniei. — Pavecernița cea micã și cea mare. — Slușba sfinței cuminecãturi. — Cinstitul Paraclis. — Rugãciunile de masã. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele ñnvierii, Bogorodicinele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste sãptãmãnã. — Troparele și Condacele sfinților de obște dupã rẽnduella Sinaxariului. — Bogorodicinele troparelor ce se cãntã preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinaxariul pe tõte lunile. — Pãschãlia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, ñncepẽnd cu anul 1901 pãnã inclusiv 1952. — Explicare despre rubricile Pãschãliei și folosirea acelorã. — Insemnarea cum se cetesc Evangeliile Vicesresnelor dela Dumineca ñntãia dupã Rusãlii, a tuturor sfinților, pãnã la a cincãa Duminecã din Postul mare, preste toți ani.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pãnzã **2 cor.** 40 fil., legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**